



Nro. 3.

**A FELS. R. CSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsbon, Pénteken Januáriusnak 8 ik napján
1802 ik esztendőben.*

B é t s.

A' Fényes Portánál lévő Cs. Kir. Internunciust
B. *Herbertet*, számos esztendőktől fogva való
hasznos szolgálatjáért, valóságos titkos Tanácsos-
si méltóságra emelni méltóztatott Fels. Urunk.

Néhai Rádai Id. Gróf *Ráday Gedeon*, má-
sodik Korona örző, és Csasz. Kir. titkos Taná-
csos Ö Excellentiája helyett Zsadányi és Török-
Szentmiklósi If. *Almássy Pál* Csasz. Kir. valóság-
gos titkos Tanácsos Urat Ö Excellentiáját, Tek-
Arad Vármegyének Fő Ispánját, a' Fels. Magy.
Kir. Helytartó Tanácsnak Tanácsosát, és a'
Magyar Országai Commissariatusnak Directorját

tette Fels. Urunk második Magy. Korona ör-
zövé.

Az el múlt 1801. ik esztendőben, *Bécsnek* bel-
ső és külső városaiban, minden ispotályokkal és
beteg házakkal egyetemben 15181 ember holt
meg, úgymint, 4200 férfi = 3090 asszony személy,
4111 férfi = és 3780 leány gyermek. — Ezen meg
hóltak közt 43. 90 — 100, kettő 100; kettő 101;
egy 102, végre kettő 106. esztendőt töltöttek el
ebben az életben. — Az idegek' erőtlenségétől
származott nyavalyában 934; gutta - ütésben 402;
tüdő gyulladásban 496; belek gyulladásában 238;
tüdő rothadásban 1544; száraz nyavalyában 1506;
convulsiókban, az az, a' tagokunk öfzve vonása-
ban 1489; természetes himlőben 164; hydropho-
biában, az az, dühött állattól való meg marás-
ban 4; 's egyéb szerentsétlen történetekben 30
ember múlt ki e' világból.

A' született és meg kereszteltetett gyermekek-
nek száma 11429-re ment ebben az el múlt 1801. ik
esztendőben, a' kik közt 5767 férfi, és 5662 leány
gyermekek voltak; 395 született holtan. — Az
öfzve párosítottaknak 2756 párra ment a' száma.

Olasz Ország.

*Bolognából Decemb. 15 ik napján 1801. Szár-
dina Orzágnak Statuffai arra kéri Királyokat,
hogy azon sziget fő városában Kagliáriba meny-
nyen Ő Fellege lakni, de, a' mint láttzik, a' Ná-
polyi tsendes maganosságban való lakást a' kirá-
lyi fényes palotánál fellyebb betsüllí, 's nehezen
fogja a' Szárdinai Statusoknak kívánságokat bé-
tellyesíteni. Nápoly városában, egyedül a' tem-
plomokban lehet ezen Felseget látni. — Az a'
két gyalog regiment, a' melly Hetruria Ország-
ban fel állítódik, még most sins tellyes számmal.
I. Lajos Királynak nagy hajlandósága van a' jó
könyvek olvasására.*

Maylandból Decemb. 18 ik napján. A' Cisalpina Respublikának sorsa a' Lyoni Congressuson fog el végeztetödni. — A' Maylandi Kormányfzéknek kívánsága abban határozódik meg, hogy vagy *Bonaparte Josef*, vagy a' Fö Conzulnak valamellyik testvére tétetödjön a' Cisalpina Respublikának Conzulává.

Nagy Britannia

Hyberniából az a' kedvetlen hir ment Londonba, hogy az Admiral *Mitchell* kormánya alatt lévö flottán, a' *Bantry Bayban* sok matrözök pártot ütöttek, azért, mivel napnyugoti Indiába kellett volna nékiek menni. Mihelyt ez a' szomorú hir Londonba érkezett, mingyárt a' következett napon, az Admiralitas mostani Fö igazgatójához Lord *Vincenthez* ment *minister Addington*, a' vele való tanátskozásra, más nap három egész óráig való titkos tanáts tartatván, el végeztetett, hogy a' béketelendö matrözök hadi tanáts eleibe idéztessenek, 's másoknak tanúságokra példásan meg büntetödjenek.

Egy Londoni közönséges újság levél azt állattya, hogy a' *Bantry Bayban* lévö flottán támadt zenebona, tsak egy része volna annak a' békételenségnek, a' melly az egész *Canalisban* völt flottán uralkodik; hogy azért bosszonkodnak az azon lévö matrözök, hogy ök igen sokáig vesztettek volna a' *Bresti* Frantzia kikötö hely előtt, semmi prédanyerésre nem völt nékiek alkalmatosságok, és hogy ez a' történet siettette volna leg inkább Angliának Frantzia Respublikával lett meg békéllését. — A' ministerialis levelek külömbözöképen adják ezeket a' környülállásokat elő.

Azt az igen hires hajós kapitányt *Sidney Smithet*, a' ki a' Frantzia Tulóni flottát öszve

égette, a' ki a' Párisi fogságból tsudálatos módon kiszabadúlt, es a' ki Egyiptomnak vissza vételében nagy eszköz vólt, egy igen betses kardal és azon város polgári jussával tisztelte meg London városa. Azon oratio, mellyet a' város Kamerariussa ezen alkalmatossággal mondott, azért méltó a' közönségessé való tételre, mivel ezen tengeri hérosnak nevezetes tetteit abból ki lehet tanulni.

, A' Londoni fő polgármesternek, Tanátsnak, és Közönségnek nevében nagy örömmel kívánom azon háladatosságot ki jelenteni, a' mellyelők azon vitéz tetteiért tartoznak Kigyelmednek, a' mellyeket Siriában *St. Jean d'Acre* városának szerentsés óltalmazásában, a' General Bonaparte fő vezérlése alatt vólt Frantziáknak meg tamadása ellen mutatott. — London várossa Kigyelmederánt való háladatosságának tanúbizonyságául, szerentsém vagyon Kigyelmednek ezen kardot által adni. A' Kigyelmed hérosi tetteinek magasztalására nemhogy nékem, de a' leg ekesen szóllóbb Oratorainknak sem vólna elegendő tehetségek; de még is lehetetlen azon való örömet ki nem nyilatkoztatni, a' melly a' Kigyelmed által nyert nemzeti dicsőffégen bennem támadt, kiváltképen való módon azért, hogy kigyelmed egy marokni Anglus katonasággal azt a' férfiat, a' ki időnkbeli *N. Sándornak* méltán nevezethetik, és a' ki győzhetetlen seregével vala körül vétetve, Kigyelmed vissza verte, az ellenségnek napkeleti Indiai örökségeinkre ásétozo fel tett tzellyét, maga bátor tettei által semmivé tette; a' Fényes Porta Asiai hatalmának, és Európai Császári tronussának fel fordítását meg akadályoztatta, és utat készített azon békefégre, melly hogy e' világ tartó tsendefiségenek fenn tartására, és a' nemzetek költsönös szeretetének, 's egyefiségének meg erősítésére halznos eszköz lehessen,

szívesen kívánnjuk. — Minden hazánk barátjainak örömökre lehet az, hogy a' Kigyelmed hős tettei egy olyan környéken történtek meg, a' hol hajdan tudállatos vitézséget vitt egy Anglus Király végbe s. a. t.

Sok Angliai tehetős ifjú kért paszusz levelet a' Frantzia Országba való menetelre, de nem mindennek adatik, azért, mivel ha mindennek szabad volna oda menni, sok pénz túsza Angliából a' Frantziákhoz által, ezt pedig a' kormányszék nem akarja — Azoknak a' Frantziáknak tápláltatásokért, a' kik néhány esztendővel fogva Angliában voltak hadi fogságba, és a' kikre tett költség két millió és 800000 font sterlingre tetetődik, a' Tabagói szigetet kívánta a' Londoni kormányszék; de erre a' Frantzia Kormányszék állani nem akart, hanem arra ajánlotta magát, hogy azon summából 500000 f. sterlinget fog esztendőnként le fizetni. — Hogy az Angliai selyem fábrikák annál inkább virágozhassanak, minden nap, újabb 's újabb selyem materiából csinált köntösbe öltözik a' királyné. — Minthogy még most is drága és szűk Angliában a' gabona és eleség, újobban hat holnappal hofzabítatott meg az eleség Angliába való szabados bé vitelének ideje.

A' mint a' tudós világ előtt tudva vagyon, Nápoly Ország két tűzokádó hegyeinek, úgymint az *Etnának* és a' *Vezuviusnak* historiáját, az ott 30 esztendőig Anglus követséget viselt, és azon két hegyet 63 szór vizsgálóra vett hires historiografus *Sir William Hamilton* írta meg leg fundamentomosabban. Ennek kedves felesége a' szép *Lady Emma Hamilton*, kinek a' leg izebb Bécsi dáma is bámulva szemlélték a' szépségét, és természetes elevenséget, sok Londoni fő házaknál nagy kedveltséget nyert, a' pontomini játékokban való nagy készségevel, a' mellyekben

abrázatjának különkülönb formába való vétele-
lét, szemei járását, kezeinek, lábainak mozgá-
sát álmélkodással szemlélik barátné társai,
s. a. t.

Frantzia Respublika.

A' Sz. Pápának azon *breveje*, avagy paran-
tsolatja, a' mellyet a' Párisi Fő Kormányház-
nél lévő Római követ Cardinal *Caprara* a' Bel-
giomi Generalis Vicariusokhoz küldött, a' 21 dik
Decemb. *Brüsszeli* tudósítások szerént azon reggel
érkezett a' Mechelni Érsekhez, Kardinal *Franken-
berghez* is, a' ki még most is a' Rénus jobb par-
tyán tartózkodik. — Ebben a' Brevében elsőben
is azoknak a' papoknak jelenti ki a' Sz. Pápa a'
velek való meg elégedését, a' kik a' revolúciónak
veszedelmes ideje alatt, készebbek vóltak akár-
melly vizontagságot szenvedni, mint valamit oly-
lyat miveini, a' melly az ő lelki ismérteknek
terhére lett volna; annakutánna, azok eránt va-
ló szomorúságát nyilatkoztattya ki, a' kik a' pol-
gári hitet le tenni nem akarták, és a' szükségte-
len buzgóságból, a' hívőknek botránkozására, és
a' Cath. isteni tiszteletnek kárára, a' meg eskütt
papokat, hittől el szakadtaknak, eretnekeknek,
és az anyaszentegyház kebeléből ki rekesztettek-
nek nevezték. — Továbbá azt adja a' Belgiomi
Papságnak tudtokra, hogy néhai VI. Pius Pápa
uralkodása alatt, semmi vizsgálódás alá nem vet-
tettek a' polgári hitet le tett Frantzia papok;
következésképen sem hittől szakadtaknak, sem
eretnekeknek, sem az A. Sz. Egyház kebeléből
ki rekesztetteknek nem tartattak, sem egyhazi hi-
vatallyoknak gyakorlásától meg nem tiltattak.
— Végtere minden papokat a' felebaráti szere-
tetre, egymás el türésére, és az egymással való
jó egyeffégre inti és serkengeti ezen levelében a'
Szent Atya.

Párisból Decemb. 22-ik napján 1801. A' belső dolgokra ügyelő Fr. minifter minden Országokhoz parantsolatot küldött az eránt, hogy a' szükölködő szegények tapláltatásokra nézve újabb, 's hasznosabb intézeteket tegyenek, és Hamburg városa intézetjeit tegyék magok eleibe formául, a' hol minden polgárok három rendre osztattak fel, tudniillik 1) A' tehetöseknak rendre, a' kik a' szegények tapláltatására adakoznak — 2) A' szegényekre, a' kikre gondot viselni kellek — 3) Azokra, a' kik segedelem nélkül ugyan nem szükölködnek, de semmit sem is adakozhatnak. — Az olyan embereknek adni alamisnát, a' kik dolgozhatnak, igen káros, és a' tunyaságot 's hegyélést öregbiti. — A' szegényeknek valóságos szükségeiket meg esmérni, szoros és bajos vizsgálódást kíván. — Azoknak, a' kik dolgozhatnak, dolgot kell adni, tehát minden szegények institutumához egy munkálodó házat kell ragasztani.

Párisból Decemb. 22-ikén 1801. Néhány nappal ennekelötte, egy fontos könyvetskét tett polgár *Ramel* vólt financialis minifter közönségessé, mellyben a' Fr. financiának 1789, 1800, és 1801 esztendőkbéli állapotja rajzoltatik le. — Az assignátak, *úgymond az Iró*, azért találtattak fel, hogy a' közönséges jövedelem héjánosságát ki pótollyák, hogy az el töröltetett papi renden lévőket abból fizessék, 's a' háborút is avval folytathassák. — Eleinte tsak 400 millio liverre való assignatát készítettek, mellyeknek a' Constituált Gyűllés kórmánya alatt, 2700 millióra, az azután következett Nemzeti Gyűllés alatt pedig 9000 millióra nevededett azoknak a' számok. De mivel azoknak betsek lassan lassan alább szállott, egy különös kórmányozó Commissió rendeltetett ki, mellynek vigyázatja alatt 800 személy dolgozott rajta, még pedig olly buzgósággal, hogy

45000 millió assignata jött egymás után e' világra. — Ez a' számlálhatatlan papiros pénz szükség volt azon 14. ármádiának tartására, a' melyek a' hazát védelmezték. E' mellett a' revolutiónak előmenetelesítésére is hasznos eszköz volt az assignata, mivel evvel fizetődtek a' nemzetigvülésnek tagjai, minden szabadon mehetett a' Párisi teatrumokba, és valamint ennek, úgy a' több városoknak lakosi is ilyen pénz nemével gyámolítottak. — Minekutánna ezeknek semmi betsek nem volt volna, kénytelen volt a' Kormányfő az erőszakos költsönözéshez és a' Maximumhoz nyúlni, a' melyek egészen öszve rontották a' tulajdonosság jussait, a' mellynek rettenő is lett a' következése, tudniillik az éhehalás! Végére a' Fr. financiának jelenvaló bóldog állapotját festi le polgár *Ramel*, és Bonaparte Fő Conzulknak köszöni, hogy a' Fr. nemzetnek előbbi hitele ismét helyre állott.

Párisból Decemb. 23 ik napján 1801. Hólnap után indul el a' belső dolgokra ügyelő miniszter *Lyonba*, a' külső dolgokra ügyelő miniszter is fogja őtet követni. — A' Fő Conzulknak leg ifjabb testvére *Bonaparte Jeromos*, a' Bresti flottán a' Sz. Domokos szigetébe utazott. — *Bonaparte Lucian*, a' kire azért neheztelt volt a' Fő Conzul, hogy a' *Madritti* udvarral a' *Liszbónai* udvarnak dolgát jobb móddal el nem intézte, engesztelő levelet küldött a' bálttyához, de minémü következállal, még most nem tudatik.

Bonaparte Egyiptomi expeditiójáról, illetén anekdotát beszélnek az onnan vissza jött *Frantzia* katonák — A' pyramisok mellett történt első tsatában, a' *Frantzia* seregek szerentséje, az ellenségnek számos lovassága miatt, hanyatlani kezdvén, illy biztató szókkal bátorította azokat a' fő vezér: A' *Lódi*, *Arcole* és *Rivoli* tsatákban, maga az ellenség volt a' ti ditsőségteknek tanúja

itten pedig (újával mutatván a' pyramisokra) 3000 esztendőök néznek reátok. Erre meg bátorodván a' katonaság, az ellenségen diadalmat vett.

Azon Belgiomi papok között, a' kik néhány esztendővel ennekelötte Guyannéba küldettek számkivetésbe, az eddig életben meg maradtak, egy Amériikai hajon vissza fognak hazájokba vitetni.

Az *Amiensi* Congressusban minden nap conferentiát tartanak az ott lévő meg hatalmazott Anglus és Frantzia követ ministerek. A' Cs. K. az Orosz Császári, Prussziai és Helvétziai követekek is oda váratnak.

Batava Respublika.

Hágából Dec. 19 ikén 1801. A' tengeri dolgokra ügyelő tanátnak polgár *Aeneae* tétetődött egyik tagjává, minekutánna Admiral *Kinsbergen*, a' ki továbbá is tsendes maganolságban élni kíván, azon hivatalt fel nem válalta volna. — Ez a' polgár *Aeneae*, 1787 ik esztendőben a' revolutió előtt a' kereskedés- és tengeri hajókázásbeli tudományoknak tanítója völt Amsterdamban.

Tegnap azt projectalta a' Directorium a' törvény tévő Tanátsnak, hogy a' gabonának, és másfele eleségeknék idegen földekre való ki vitetésekek tilalmazva maradjon még egy darab ideig. — Azoknak a' tenger mellett lévő töltésekek meg jobbitásokra, a' mellyek a' múlt Novemberi szelek és elsözésekek által meg rontattak, 40000 forintot rendelt a' törvénytévő Tanáts.

Lejdából, Decemb. 18-ikén. E' folyó hólnapnak 16 ik napján, a' Hollaudiai flottának három osztályai indultak el napkeleti és napnyugoti örökségeinkbe.

Német Ország.

Hamburg városának bölts, minden bal vélekedésektől üres, és tudományt's hasznos mesterségeket szerető Előjárói, valamint az alattok valóknak, úgy az emberi nemzetnek bölcdogságokra tzelzó intezetjeiknek eleitől fogva sok próbáit adták. Leg közelébb, a' mint az onnan jött 22 ik Decemberi közönségeslevelekből olvassuk, egy oly Új Institutomot állítottak fel, a' melly a' literátúrának és hasznos mesterségeknek nagy előmenetelésítésére fog szolgálni jövendőben. Ennek az új Institutumnak *Museum* a' neve, mellynek a' két *Campe* testvér atyafiai az alkotói, még pedig olly szép planum szerént, hogy lehetetlen annak közönséges kedvességét nem találni; mivel nem csak a' Hamburgi Publicumra, hanem a' több Európai Statusokra nézve is használatos. Ebben az Institutumban minden nevezetes Német, Francia's Anglus Zsurnálokat, és új könyveket fel lehet találni; e' mellett olly intezetek tétetődtek, hogy minden Német Országi és külföldi mesterek magok új talalmányaikat Hamburgba küldhetik, a' mellyeket ottan a' Museumban közönségesen láthatni lehet, és a' találó mesternek hasznára az azokhoz értők és kedvellők közt esmértesekké tétetődnek — A' Hamburgba küldetendő próbák mindenkor a' feltalálónak tulajdonai lesznek, és vagy az általa meg határozandó árron el fognak adani, vagy úgy bánuak azokkal, a' miképen nékie tettzeni fog.

A' *Karlsruhei* herczegi udvarnál lévő Francia követ egy irást küldött Studtgardiába által, melly által a' Fr. Kormányzék képében erősen sürgeti, hogy azok a' szerentsétlen Württembergi lakosok, a' kik politica vélekedésekre nézve a' Francia háború alatt tömlötzökre hányattak, és még most is azokban kínlódnak, szabadon bocsátassanak.

Saxoniából December 20 = dikán. Az Angliai manufacturáknak hozzánk való behordások igen nagy károokra van fábrikáinknak. Polztó tfinálókink nem dolgozhatnak úgy, mint ennekelőtte, mivel minden jó gyapjút fel szedtek 's hazájokba takarítottak az Anglusok. — Reményljük, hogy a közönséges békesség után mi reánk is jobb idő fog fel derülni, a' mennyiben az egész világon szabados kereskedést nyervén az Anglusok, nem leszen arra szükségek, hogy kenyereinktől bennünket meg fosszanak.

Egy *Sörgel* nevű, és hasznos munkáiról a' tudós világ előtt eléggé esméretes Saxoniai Tudos, nem régiben egy fontos irást adott ki, mellyben elle ne mondhatatlanúl meg mutattya azt, hogy ha az Anglusoknak továbbá is szabad leszen a' magok manufacturaikat azon Val. Fejedelemségbe behordani, 's ebből a' pénzt ki vinni, mind Német Országoknak közönségesen, mind különösen Saxoniának el enyészik a' boldogsága, holott semmi idegen manufacturákat Angliába bé vinni meg nem engedtetik.

A' Prussia Királyi Armadiánál, minden tiszt a' maga rangja szerént emeltetett fellyebb való tisztségekre, és egyik soha sem, vagy igen igen ritkán tétetődött a' másiknak eleibe, 's e' szerént, minden tiszt bizvást el mondhatta azt magáról, hogy ha ő meg él, és a' maga kötelességét végbe viszi, Feldmarsal is leszen belőle. — Ennekutánna, a' mint mostanában a' Fels. Prussiai Király a' maga armadiájánál közönségesé tétette, minden ifju tiszt, ha hadi talentomainak elegendő próbait mutattya, renden kívül is avancirozni fog.

Sok apróbb Imperialis városok attól tartanak, hogy azok is a' Compensatio alá fognak vettetni, ellenben mások avval biztattyák magokat, hogy a' Lünevillei békességnek fundamento-

mos tikkelyei szerént, egyedül a' saecularisatio által fognának a' megkárosítatott örökös fjedelmek kiélegítettetni.

Orosz Birodalom.

Azon minerákból való gyűjteményeket, a' mellyeket 5 esztendőkel ennekelötte *Forster* úr Londonból Petersburgba az eladás végett vitt, de II. Katalinnak történt halála miatt azokat el nem adhatta, most 60000 rubelen vette meg *I. Sándor Császár*, a' bányász mesterséget tanuló ifjuságnak azoknak esméretekben való oktatása végett.

A' Pétersburgi tudós Társaság majdan birtokában fog annak a' húsz lábnyom hosszúságú tükör telescopiumnak lenni, mellyet Angliának leg híresebb ég vizsgálója *Herschel* Úr, rész szerént maga kezeivel csinált, rész szerént, maga személyes igazgatása alatt másokkal készitetett. Ezt a' megbetsülhetetlen ajándékot három egymás után következett uralkodóknak köszönheti azon tudós Társaság, úgymint *II. Katalinnak*, *I. Pálnak*, és *I. Sándornak*. Annak egész tökéletességre való vitele végett 14000 rubelt ajándékozott a' most uralkodó Orosz Császár azon tudós Társaságnak, e' pedig olly véggel küldi azt Angliába vissza, hogy annak el kezdője *Herschel* úr vitelse azt maga szemei előtt tökéletességre, mellyet egész készséggel magára is valált ez a' híres ég vizsgáló.

Moskauból, Novemb. 19 ik napján. Azok a' sok külföldi személyek, a' kik *I. Sándor Császár* koronáztatásának innapén jelenvóltak, 's egyszer-smind városunknak ritkaságait is meg szemlélték, álmélkodással szólnak az ide való árva gyermekek házáról, az abban uralkodó tfinofságról, és jó rendtartásról, a' minthogy a' közönséges

nevelő institutumokra nézve egy Európai Országot sem lehet az Orosz Birodalommal öszve hasonlítani. — Melly nagy megelégedéssel viseltessen Ő Cs. Felsége ennek azon tökéletességei eránt, a' mellyekre ezen Institutum az özvegy Császárré vezérlése alatt emeltetett, elegendőképen bizonyítja a' következő levél, mellyet *I. Sándor Császár*, a' múlt October 22-ik napján Felleges édes Anyjának küldött:

„Minthogy az árvákházát, annak különbkülönbféle intézetjeivel egyetemben szemlélni, tulajdon magamnak volt szerentsém: azért is szoros kötelességemnek esmérem, azon jó rendért, és különös gondoságért, a' mellyel az igazgatódik, legérzékenyebb háladatoságomat Felségednek kijelenteni. — Arra kérem Császári Felségedet, hogy méltóztasson azoknak a' személyeknek, a' kik Felséged vezérlése után azon árva háznak különbkülönbféle részeit igazgatják, az ide zárt dolgokat, az én leg tökéletesebb háladatoságomnak jeléül nekik tulajdon kezeivel által adni. — *Felségednek hiv és engedelmes fia Sándor.*

Elegyes Dolgok.

Egy *Hammer* nevezetű tanúlt, és a' napkeleti nyelvekben igen járatos-keltés tudós ifjú ember, a' ki a' Bécsi Császári Kir. udvar költségén Egyiptomba küldetett, egy Arabs nyelven írt manuscriptumot, vagy írott könyvet talált ottan, a' mellyből a' régi hieroglyphica irás mesteriségének kultsát ki lehet tanulni. Ezen találmány nagy reményfég-t nyújtott a' nevezett Tudósnek arra, hogy ő annak segítségével által, az Egyiptomi piramisokon, obeliscusokon, és több régiségeken lévő írásokat bizonyossan meg fogja magyarázhatni. Hogyha a' közönséges újlág leveleknek ezen jelentékek hitelt érdemel, sok olly régi dol-

ok fognak világosságra jönni, a' mellyek a' hieroglyphica irásoknak értése nélkül örök homály-a maradnának.

A' Konstantinápolyi könyvnyomtató műhelyben, a' mellyet az oda való Görög Patriárka *Nephites* két esztendővel ennekelötte *Selim* Császár engedelméből fel állított, egy olly Szótár nyomtatódik most három kötetben in folio, a' melyben minden Török, Görög, Deák, Frantzia és Persiai szókat fel lehet találni. Az említett Patriárka fő gondviselése alatt, két könyvnyomtató sajtók vagynak most ottan, mellyekben Görög könyveknél egyebet nyomtatni nem szabad.

Neuwied környékén, egy régi Római városnak omladványai találtattak fel a' föld alatt, egy várral egyetemben, mellynek szélessége 632, hosszúsága 840 lépés, öt lépés vastagságú kő kerítéssel, tornyokkal, bástyakkal, sok régi melly képekkel és régi pénzekkel. A' *Neuwidi* herczeg asszony minden ottan találtató nevezetes dolgokból egy ritkaság gyűjteményt vagy kabinetumot szándékozik fel állítani. — *Ketség kívül a' föld indulás temette azon várost a' föld alá.*

Hogy a' meg szokott bünt, a' leg jobb intézetek által is egyszeriben ki irtani nem lehet, sok példák mutatták. A' múlt poszta napon költ kurirunkban említék, hogy azt a' gyilkost, a' ki a' Portugallus miniszternek inasát *Lisbonában* megölte, minden tzeremonia nélkül fel akasztatta, a' most uralkodó *Brazíliai* herczeg. Még is mindazáltal mingyárt a' következő napon ugyan ott két gyilkosság történt, mellyből illy következt húznak ki, hogy eddig minden esztendőben három, sőt négy száz gyilkosságok is történtek ilyenek esztendőnként.

A' *Londoni* Alsó Parlamentumnak egyik tagja *Dent* Úr azt szándékozik az első parlamentalis gyűlésben fel adni, hogy az *Angliai* népnek

leg kedvesebb mulatsága, a' bikáknak egymással való küzködések, mint kegyetlenségre ösztö-
dőző, és nemhogy keresztényhez, de pogányhoz
sem illendő játék neme örökre tilalmaztasson meg.
— Ellenben Ex minister *Windham*, a' ki a' Par-
lamentum minapi gyűlésében a' Frantzia Res-
publikával szerzett áldott békefességét olly igen el-
lenzette, ennek a' barbarus mulatságnak is nagy
patronusa, azt állitván, hogy az által vitézi ér-
zékenységek öntetnek a' nemzetbe.

Néhai Feldmarsal *Lascyrol*, a' többi közt illy
anekdóta beszéltetik: Néhány esztendővel ennek-
előtte hajai nagyon kezdvén ritkúlani, *More* nevű
kedves komornyikja így szóllott: *En azt meg érem,*
hogy Excellentiád is parókát fog még a' fején vi-
selni, mellyre a' néhai Feldmarsal így szóllott:
En pedig 100 aranyban fogadni merek, hogy soha
senki se lát az én fejemen parókát. Azonban su-
lyos nyavalyába esvén néhány esztendővel; fe-
jének gyengeléje miatt az Orvosoknak tanáts-
lásokból, parókát viselni kénytelen vólt — Halála
után, illyen foglalatú billet találtatott testamen-
tumában; *Az én Komornyikomnak Morénak, a' né-*
kie testalt summán és pension kívül, mingyárt ezen
testamentomnak felnyitása után fizettesenek ki azon
100 aranyak, a' mellyeket ő töllem el nyert.

A' *Schwarzburg-Sondershauzeni* herczeg-
nének minap egy hertzeg fiat születvén, minden
tanátosfajit, udvari tisztjeit és főbb hivatalokat
viselő embereit kereszt komáknak hivatta az ural-
kodó herczeg, azt adván ezen telekedetének oká-
úl, hogy minden uralkodónak szoros egyességben
kell a' maga alatta valóival lenni, melly mennél
idejében kezdődik, annál állandóbb leszen.

Magyar Ország.

Pápáról 2 dik Január. 1802. Már itt is jó ide-

je, hogy a' tehén himlő óltást szerentséssen folyamatra vette kedves Doctorunk, *Zsöldos János* Úr. Leg első szerentsés próbáit is T. Prof. *Márton* Ur leánykáin tette és Prof. *Látzay* Úr fiatskáin, a' kik belőle szerentséssen ki épülvén, egyebek is merték magokat reá szánni. — Aldott legyen még emlékezete is annak, a' ki ezen hasznos és ártatlan találmányt, a' különben is elég nyomorúság közt sinlődő emberi enyhítésére fel találta! Vegyenek háládatos köszönetet nemzetünktől is ennek első hirdetői, és bé hozói, a' *Magy. Kurirnak* Erd. Irói, és fokáig éllyenek, szívesen kívánnák minden okos szülék!

Harmadszori Hiradás.

Minthogy én alól meg nevezett, minden még most is birtokaimban lévő Magyar Országai jóságaimat, vér szerént közelébb való atyámfiainak, *Özvegy Gróf Károlyiné* született *Baró Harucker* *Joséfa* Afzizonynak, és a' *Stockhammer* Grófi Familiának minden jussaimmal egygyütt által adni jónak találtam, és ez eránt ő vélek meg is egygyeztem: ehez képpelt a' kiknek valamelly praetensiójok vólna ez eránt, *Baró Bolza Peter* Generál = *Máyor* Úrhoz folyamadjanak. — Költ *Bétsben* *Décember*' 22 = dikén 1801.

Özvegy Gróf Siskovicsné,
született Baró Harucker Borbára:

A' mai ujság, mellett a' Mezei Gazdaság'
2 dik Tsomójának C. árkuását, az ehez való ele-
ven színnel festett táblával együtt küldjük Erd.
Olvasóinknak.